

Muvazaa 9

– Bayram KAYA · 07 Nisan 2018

Üreten totemlerin kendi içinde oluşan bir üretim ilişkileri vardı. Ama bu totemler üretim hareketi içinde olmamakla insan değildiler. İnsanımsı da (hummanoid de) değildiler.

Üreten totemler insanımsı ile İnsan arasındaydılar. Bunlar henüz ilah ta değildiler. Ama bunların ittifak kararı alan son nesilleri yine insan değil, fakat İlahlardı. Bu nedenle ilah hem fenotip olmayan insandan önce ve hem de tarihin ilk kez karar alıcılarıydı.

İlahlar ittifakı, üretim ilişkileri üzerine üretim hareketini başlatanlardı. İlahlar ilk aşamada Sümer ve Akad ittifakına göre yukarı yerde ve aşağı yerde oturanla ittifak eden, ilahlardı. İttifak edenler aşağı ve yukarı yerde oturan ilahlar olmakla AN (gök) ve Kİ (yer) birleşimi ile bir araya gelenlerdi.

Artık tanımlamanın yönü değişmişti. Tehdit olan duruma göre yapılan tanımlamalardan ittifaklıları olan grubun ittifaka geldiği yöne göre tanım yapmalar başlamıştı. İttifaka göre olan neydi? Üretim ilişkisi ve üretim hareketine bağlı olan tüm her şey ittifaka göre idi.

Üretim ilişkisi gruplar içindeydi, Üretim ilişkisi grup kişinin aitlik tanımlamasıydı. İttifak üretim hareketi olanlar arasındaydı. Bu da üretim hareketi ortaya koyna her bir grubun aşağıda, yukarıda, sağda, solda yön ve yer olarak belirtilmesi olacaktı. İlk önce yön belirten söylem işaret ve amblemler giderekten o grupların adlandırılmaları olacaktı.

İttifak üretim hareketini oluşan; üretim ilişkisi ve farklı kullanım olan ürünlerin takası olmak dışında başka neyle ilgiliydi? Neyle ilgili değildi ki? Ürettiği kullanımlar fayda ve zararıyla yabancı olanlarla ilgiliydi.

Hayvan gücüyle ilgiliydi. Bitkilerle ilgiliydi, İmar edilen toprakla; otlak olan toprakla, maden çıkarılan toprakla ilgiliydi. Börtü böcek ile ısıyla; sıcakla, soğukla ilgiliydi. Yağmur ile suyla, Nehir taşmalarıyla ilgiliydi. Taşkın yerlerinin ölçen biçim hesaplamalarla ilgiliydi. Kazmayla, kürekle, asa ile vs. ilgiliydi.

O halde üretim ilişkili üretim hareketi içinde ilgiye girenler bu ilgi oluş yansımaları durum ile adlandırılıp belirtmeleri yapılan iletilmelerdi. Bu ad verilen iletilmeler giderek zaman içinde ortaya konan durumlardan gelişmeleriyle insanın soyutlama gücü olacaktı. İsimleşmeler olacaktı. Adların söylemesi ve isimlere göre sesle nişlerin kategorize edilmesi olacaktı.

Yalın totem mesleklerin isimlendirmesi dışında ittifakı süreçleri ve ittifakları anlatan asıl anlatım dili; ittifaka göre ve insana göre olmakla oluşacaktı. İttifaka göre ve üretime göre biçimlenişler El'e göre

biçimlenişler olmakla sistem yamultulacaktı.

İlah hem karşıt totem mesleki grupların, kendi içinde irade kullanmalarıydı. Hem de ilahlar ittifaklı (ahitleşmeyi) bir araya getirmeyi ortaya koyanlardı (yaratıcıları). Gök yerde ve aşağı yerde oturanlar fenotip tanımlı olmayan insana göre de ilahtılar.

Bu nedenle aşağı yerde oturanlar (Sümerler) yukarı yer topraklarına doğru gidip; ittifakçılarıyla görüşmek için göğe çıkıyorlardı. Yukarı topraklarda oturan Akatlılarda danışmalar için aşağı yere gitmekle gökten yere iniyorlardı.

İşte ittifaklı gruplardan Sümer ve Akat aitleri olan ilahlar, canlı kanlı; insanların bizzat görüp tanıdıklarıydı. Bu insanın ilahı tanıdığı ittifak alanı içinde ilahların dilmun yaşamına tanışıklık ettiği süreçlerdi.

Bu tanıklığı yapılan süreçler; melezlerin, insanların da hafızalarıydılar. Bu hafıza ilahlı sürecin tanıklığıydı. İttifaklı bağıntı içinde ilahların bu gelip gitmesi ittifak şartlarını da ilahların sık sık birbirine okuyup; "sözlü söyleme" bu şartları; bu ahit sözleri birbirine doğrulatma süreçleri içinde yapılan seremoniler de insanların, melezlerin gözlemiydi.

İnsanın bu gözlemi içinde olan ilahlar; kâh gökteki kült merkezine; kâh yerdeki kült merkezine; kâh tapınak olan ittifaklı kült merkezine inip çıkıyorlardı. Ön ittifakların en temel özelliği; bu ittifakların ilah ile diğer ilahlar arasında olmasıdır.

Daha sonrada ittifak içinde ilah geleneğini insana ahit etmenin ilah-insan ittifakları oluşacaktı. Üçüncü aşamada ilahların kendi aralarında üreyememeleri nedeniyle ilahlar teorik olarak ömür yaşları sonunda insanlar içinde çekildiler.

Bu süreçlerden sonra insanla-dış ittifaktaki insanlar arasında yapılan ittifaklar zaman damga vuracaktı. Ya da tümünden insandan oluşan bir ittifakla; henüz ilahları meydanda olan diğer bir ittifakın ilahı arasında ittifaklar oluşuyordu.

Her bir grup temsilcisi ilahlar insana nazaran; görüşme, danışma, meşveret ve muvazaa içinde olmaları nedeniyle, ilahlar birbiri içine gelip gidiyordu. İlah ve insanlar için ittifak için iyi olduğunu düşündükleri kararlar alıyorlardı.

İlahların kendi grupları için gördüğü işler vardı. İttifak için gördükleri işler vardı. İlahlar bu gelip gitmeleri içinde ittifaka ait işleri görüşüyorlardı. İlahlar ittifaklı ilah işleri için yere inip (Sümer'e gidip); göğe (Akada) çıkıyorlardı. İşte insan göğe çıkıp yere inme sözü ile bu ittifak içi süreçleri anlatıyorlardı.

Bu ilk kuşak insan; ittifakın kurucusu ve ittifaklı kuralların koyucusu olan İlahlarla-insan sözleşmesinin

tanık ve taraflarıydılar.

İlahla-ilah arasında olan karşılıklı mukabele edilen manifestolar; şimdi de ittifak ilahlarıyla-insanlar arasında öğretilen ahitlerdi. İlah ve İnsan bu deklarasyonu yüz yüze birbirine karşı okunmakla kuralların bozulmadan geleceğe aktarılmasını sağlıyordu.

İlah dönemine tanıklık eden ilk melezler çaprazlı insan atalarımızın hafızası; bu tür günlük ya da periyodik süreçlerden oluşuyordu. Oluşan bu hafızaya göre insanlar ve ilahlar; ilahların buluşma yeri olan tapınaklara gelip gidiyorlardı.

Ortamin; ses efekti üzerine ya da ortamdaki dalgalanma salınımları üzerine bozucu bir etkisi vardır. Aynı durum insanın unutmamasıyla; insanın bir şeyi başka türlü hatırlamasıyla insanın zihni hafıza dalgalanmalı salınımlar üzerinde de bozucu etkisi vardır.

İşte ilahlar hafızayı, bu depo bilgiler üzerinde zihinsel ortam salınımlı bozucu etkileri olacak karışmalardan korumak istiyordu. Bozucu etkilerin geleceğe doğru aktarılacak olan ezber edilen hafıza içi depo hafıza datalarını bu bozucu etkilerde korumak için ezberle hafızada olanları birbirine karşılıklı okuyorlardı.

Yani mukabele ediyorlardı. Bu bozucu etkilenmeleri düzeltmek için ilk mesajı doğrulamak için mukabele yoluyla ilahla-ilah ve ilahla-insan ve insanla-insan arasında birbiriyle aynı olan okumalarla ezberlerin doğruluk kontrollerini yapıyorlardı. İlah ve insan geleneği, deneyimi, bilgiyi geleceğe doğru bu tür murakabelerle aktarım yapıyorlardı.

İlahların ittifak içine, kendi melezleri içine, bu gelip gitmeleri; insan dilinde söyleniyordu. Ve o günlerin insanı; gelecekte o günleri bilmeyen; o günlerdeki olup biteni ve İlahları bilmeyen kuşaklara anlatırlar iken şöyle diyecektiler. "O günlerde yerin ilahı göğe çıkardı. Gök gezmesinde bir söz ile gelirdi". "O günlerde göğün ilahı bir vaat ile yere indiğinde yerin kızlarından ve oğlanlarından beğendiği ile buluşup birleşirdi"; diye bize kapalı olan geçmiş süreci anlatacaklardı.

İttifak içinde birbirini ilk kez tanıyan gruplar, her bir grubu yer yönleriyle belirtilecektiler.

Mezopotamya'nın Sinear bölgesinde oturan Sümerler; ittifaklı oldukları yukarı yer olan Akad topraklarına ilk kez yukarı yer toprağı anlamına "gök" derlerdi. Akada da yukarıda veya gökte oturan; melez insan olmayanlar anlamına "göğün ilahı"; "göktekiler veya gök ehli" dediler.

Akad yurdunda oturan Akadlar da kült merkezli insan olmayanlar anlamına yerde oturan kendileriyle ittifak yapıcı olan Sümerli ilahlara karabaşlar derdi. Yani yer Ehli diyorlardı. "Yer ve gök" sözcükleri ilk kez ittifakın dil olmakla, bu şekilde kullanıldı. Mezlelere göre yer ve gök tanımı ittifakın kurucularının bulunduğu yeri tanımlayan yön kavramlarıydı.

Totem dönemden önce ne "yer" ne "gök" kavramı vardı. Ne "yerde ve ne de gökte bulunanlar benim" diyen vardı. Ne yerde, gökte bulunanlar söylemi vardı. Ne de üreten ilişki nedenle kişilerin mal mülk sahipliği vardı. Bu yüzden bu dönemde yer, gök ve emek ürünü mal mülk yoktu. Bunlar olmayınca da; "yerdeki, gökteki bulunanlar benim" demeyi akıl edecek El de yoktu.

İttifaklar hızla gelişme ve dönüşmeler yapıp yepyeni bir yeni doğuş (Rönesans) olmuştu. İşte bu yeni doğuş içinde olan El; ittifak içinde olan insanın kültürü ile "yerde ve gökte olanlar benim" diyordu. Yer dediği; Sümer'de olan emek ürünü mal mülktü. Gök dediği de; Akad'da olan emek ürünü mal mülktü. Ne daha fazlasıydı ne daha azıydı.

El ittifakın kolektif malına, mülküne benim diyordu. Bu yer gök ittifakı içinde 'dokumacılık' yoksa El dokumacılığın sahibi değildi. Maden işletme yoksa El maden olan mülkün sahibi de değildi. Yerde ve gökte olan benim dediği sahiplenmeleri üretim yapan grupların totem meslekleriyle sınırlıydı. O sahiplik te ancak bir totem mesleği olmakla, El'in mülkü de ilk ittifaklar içinde bir, iki; bilemedin üç ve giderek beş, altı mesleği ile sınırlıydı. Elin sahibi olduğu alan ne ittifakın dışıydı. Ne yeryüzüydü. İttifaklar, totem dönemi içinde demedikleri; bilmedikleri kavramları ortaya koyuyorlardı. Bir ittifakın kendisi; dıştaki diğer ittifaklara âlem demekle, ittifak dışını ve ittifak dışındaki diğer tanıdıkları ittifakları âlem oluşla tanımlıyorlardı. Bu aşamada âlem sözcüğü sadece ittifakın çevresindeki ittifaklardı. Asla yeryüzünün kendisi bile değildi.

İnanna'nın "göğü (uzayı) gezmesi" söylemi Niburu gezegeni gibi absürt bir mekân için gezmesi değildi. Tarımcı Sümerler; yerdeki İnanna'nın karşıtı olan Akatlı İnanna'ya "göğün ineği" diyordu. Göğün ineği olan Akatlı çoban İnanna yere inip Eridu'yu geziyordu. Eridu'lulara göre yukarı topraklarda oturan çoban İnanna yukarı yer toprağını (göğü) çoban olarak geziyordu.

El mana düşüncesi belirim vermeye başlayınca: yavaş yavaş birikti ve biçimlendi. El kendi mana düşüncesinin birikiş ya da ihsas oluş döneminde şöyle diyordu. "Yerde ve gökte olanlar benim". Bunu demekle kalmayacaktı. El; "Ben El Mülkül Malikiniz olarak takdir edip iradede bulundum" deyince akan suları durduracaktı. Artık bir zamanların ittifaklar yurdunda El egemen eşecekti. El de "köleci iman ittifakları" yapacaktı.

Ön ittifaklar üreten ilişki nedenle ittifaklardı. Oysa El ittifakı efendi köle ittifakıydı. El'in yaptığı keyfi takdir ve irade daha çok mal sahibi olma isteği ve daha çok köle çalıştırma ifsadıydı. Bu nedenle mülkü olanların köleyi ölesiye çalıştırmak istemelerine karşın köleler de ölesiye çalışmaya direnç gösteriyorlardı. Bu ikileme taraflar, "Yeryüzünde kan dökücü, fesat çıkarıcı varlıklar" olmakla; ortaya çıkıyorlardı.

El kolektif ligin içinde, kolektif oluşa karşı doğdu. Kolektif ligi anmadan, kolektif lige açık açık taarruz etmeden; karşısındakinin bencilliğine seslenişe göre yavaş yavaş biçimlenen söyleyişti. Bu yavaş yavaş biçimlenen birikiş; günü geldiğinde karşı konulmazdı. Var olan inşaya karşı olmakla; yeni bir inşanın eylem plânıydı.

Bu yeni plan içinde El ya da İl olan mana anlayışı Akad dilinde "İlu'ydu" Kenan dili zaten "L" olan sessizi; al, el, il, il okuyuşları içinde söylemekle El'in adı "İl'di" Türkçede İl-baydı. İbrani dilinde "El'di. İsrail de YHW olan mana anlayışı İsraililer arasında birbirine acıyan, merhamet edip yardımlaşan El anlayışı olmakla diğer bir görünümle El; Rabb olandı. "Elohim'di".Aramiler dilinde yine aynı mana anlayışı ile El; "El" ve "Elah'tı"

Tüm bu söyleyişler zaten ortak Sami dili olmakla Semitik dilerdir. Yani Afro-Asyatik Ortadoğu dil grubudur. Güney Arap dilinde Ea olan Tiamat gibi El de; "İl, El ve İlah'tı"

Birbirine etki olan ittifak ve köleci ittifaklı coğrafya alanı içinde Süryani dilinde de benzer bir söyleyiş farkıyla El anlayışı "Aloho ve Aloha" oluşla söyleniyordu.

Erken dönem toplumlarının biçimlenme ve ilişkilerinden hareketle devam edip bu ilişkilerin güncele göre aktarılışlarından oluşan dinlerin, ana mana anlayışı El'di.